

nok være, at hidtil have Communerne havt en indskrænket Bestyrelse af deres kommunale Anliggender, men at de bør tillægges en mere udvidet Bestyrelse. Naar jeg saaledes stemmer for, at dette Forslag kommer videre til Behandling, da er det ikke fordi jeg kan billige det, men deels fordi det er kommet fra Ministeren, og deels fordi bemeldte Forslag mulig kunde give Anledning til, at man kom ind paa at foretage de fornødne Ændringer i Lovene af 1841 og 1834.

B. Christensen: Jeg nægter ikke, at det forekommer mig, at man maa føle sig noget forlegen ved at udtale sig om det lille Lovudkast, der her er os forelagt. Det er ganske vist, at det fortjener Anerkjendelse — og jeg skal villig udtale denne Anerkjendelse — at den ærede Minister, ved at fremkomme med dette Forslag, har gjort sig Umage for at gjøre et Forsøg paa at bringe en Forbedring tilstede; men jeg maa oprigtig tilstaae, at det ogsaa er det Æneste, jeg kan anerkjende ved Forslaget. Man er noget vanskelig stillet ved at yttre sig om dets Realitet; det er idetmindste ikke mig ganske klart, om der ikke i formel Henseende er Væsentligt at indvende derimod, til Exempel med Hensyn til Sogneraadernes Sammensætning og med Hensyn til de af Regjeringen bestiftede Medlemmers Tilstedeværelse, idet det forekommer mig, at der, hvis der ikke skal fremkomme noget aldeles Ufuldstændigt, nødvendigtviis maa tages Hensyn til disse Momenter. Jeg skal tillade mig at gjøre opmærksom paa, at de 4 af Sogneforstanderskabet valgte Medlemmer fremkomme der ved, at Forstanderskabet vælger Balmænd; der atter faare disse 4 Mænd; men nu er det en ofte ført og neppe ubegrundet Klage ved Communeraadernes Sammensætning, at ifølge den Censur, vor Communallovgivning opstiller, er den saakaldte Huusmandsstand paa ingen Maade tildeelt den Indflydelse paa Raadernes Sammensætning, som den aabenbart burde have. Dersom man nu i det Amtsraad, hvorom her er Tale, slet ikke giver dem den mindste Forbedring i deres Stilling, men endogsaa forøger det Element, der hidtil netop fra den Side har været betragtet med megen Ugunst, nemlig de store Grundeieres Repræ-

sentation, saa anseer jeg det virkelig for en betænkelig Tilbagegang, jeg vil endog sige, at jeg ikke troer, det vil være politisk anstændigt for Rigsdagen, om den vil fremkomme med en ny Lov om Communeraadernes Sammensætning og deri blive staaende ved Noget, om hvilket en æret foregaaende Taler, som det forekommer mig, med fuld Føie har sagt, at det hverken stemmer vel med Communesfriheden eller med vor Grundlov. Jeg vil ikke vidtloftigt gaae ind herpaa; man kunde i Grunden der ved være nødsaget til at udtale hele sin Anskuelse om Communeraad og Communeraadernes passende Sammensætning, og dette vilde deels føre for vidt, deels vilde det, forekommer det mig, være noget Paafaldende af Hensyn til, at vi allerede ifølge Forsamlingens Bestyrelse have dette Spørgsmaal under Overveielse i en Comitee. Jeg skal derfor, uden at gjøre videre Bemærkninger, indskrænke mig til at sige, at jeg stemmer for dette Forslags Fremme, fordi jeg af Princip ikke let stemmer imod et af et Ministerium fremlagt Lovforslag paa dettes første Stadium, og fordi jeg maa sige mig selv, at der ikke er overveieende Sandsynlighed for, at der strax vil komme noget Resultat frem af det Communallovforslags Bearbejdelse, hvormed et Udvalg af vor Midte er bestjæftiget; men jeg formaaer rigtignok ikke at see, at vi let igjennem dette Forslag, og med Jagttagelse af de Regler, som vor ærede Formand vistnok vil finde sig forpligtet til at overholde, kunne komme til et Resultat, der vilde være endogsaa kun midlertidigt taaleligt.

Indenrigsministeren: Som jeg allerede udtalte, da jeg havde den Ære at forelægge dette Lovudkast, har det ingenlunde været min Mening med det at afhjælpe den Trang, der kan være til en ny Communallov, eller at afhjælpe alle de Mangler, der kunne være ved den bestaaende, men alene at bringe de Bestemmelser, som i den nugældende Communallov grunde sig paa Forfjellen imellem frit og ufrit Hartkorn, i noget større Samklang med de nugældende Love. Det har saaledes ligget aldeles udenfor min Hensigt her ved at bevirke nogen Forandring med Hensyn til Sogneforstanderskaberne saavel som i de øv-